

	Јавна здравствена установа Болница „Свети Врачеви“ Бијељина Српске војске 53			УП-10-007
<i>Поступак у случају хитних испитивања</i>				
Страна 1 од 3	Издање:	Важи од:	Одобрио	Копија број
	4	2023-06-28	др Немања Јанковић помоћник директор	Е

1. ПРЕДМЕТ И ПОДРУЧЈЕ ПРИМЈЕНЕ

1.1 Предмет упутства

Упутством се прописују мјере, активности, надлежности и документација која се формира приликом спровођења хитних испитивања, што обухвата:

- пријем захтјева за хитно испитивање,
- узимање, означавање и тријажа хитних узорака,
- испитивање хитних узорака, и
- издавање извјештаја о испитивању хитних узорака,

у Јавној здравственој установи Болница „Свети Врачеви“ Бијељина.

1.2 Подручје примјене

Упутство се примјењује у сљедећим организационим јединицама:

- Служба за микробиологију са паразитологијом,
- Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику.

1.3 Надлежности за примјену

За примјену овог упутства надлежан је руководилац службе. Упутство примјењују сви запослени у служби.

1.4 Искључења

- Нема.

2. ВЕЗА С ДРУГИМ ДОКУМЕНТИМА

2.1 Референтна документа

- Нема.

2.2 Остала документа

- УП-10-008: Пријем пацијената, захтјева, узорака и руковање узорцима у Служби за микробиологију са паразитологијом,
- УП-10-009: Пријем пацијената, захтјева и узорака у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику,
- УП-10-133: Израда и дистрибуција извјештаја о лабораторијским испитивањима у Служби за микробиологију са паразитологијом,
- УП-10-003: Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику.

3. ТЕРМИНИ И СКРАЋЕНИЦЕ

- Нема.

4. ОПИС УПУТСТВА

4.1 Пријем захтјева за хитно испитивање

Захтјев за спровођење хитних испитивања може да достави и да буде прихваћен:

Болница Бијељина	Страна 2 од 4	Издање:	Важи од:	УП-10-007
		4	2023-06-28	

- од доктора медицине из Болнице,
- од доктора медицине из друге здравствене установе са којом имамо споразум о обављању испитивања,
- од пацијента, уз услов да има мишљење љекара који тражи хитно испитивање – без упутнице.

Подносилац захтјева означава да је испитивање хитно и овјери својим печатом на штампаној упутници, а ако шаље електронски требало би да означаи „ хитно – citto “.

У Служби за микробиологију са паразитологијом узорци који се примају за хитно испитивање и обавјештавање надлежног клиничара је ликвор (бактериолошка култура) и узорци за PCR испитивање. Узорци за PCR испитивања који имају приоритет су узорци са одјељења Болнице. Захтјев доставља искључиво доктор медицине.

Захтјев прима лабораторијски техничар. Приликом пријема захтјева, поред података у вези идентификације пацијента и испитивања како је описано упутством УП-10-008: *Пријем пацијената, захтјева и узорака и руковање узорцима у Служби за микробиологију са паразитологијом*, односно УП-10-009: *Пријем пацијената, захтјева и узорака у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику*, обавезно се провјерава да ли је у захтјеву наведено коме се извјештај доставља, на који начин, да ли је предвиђено претходно обавјештавање телефоном, да ли су контакт подаци комплетни и јасни, и слично. На захтјеву мора да буде уписан:

- контакт телефон доктора медицине коме се саопштава резултат (укључујући и број мобилног телефона),
- контакт телефон овлашћене особе за случај да доктор медицине није доступан,
- начин достављања извјештаја:
 - путем информационог система,
 - преузимање у служби медицинске лабораторије.

Уколико подаци нису комплетни и / или читки лабораторијски техничар, провјерава податке са подносиоцем захтјева, а за то вријеме се наставља поступак обраде захтјева.

У протокол се уноси податак да се ради о хитном испитивању.

4.1.1 Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику

Хитан узорак се означава као хитан при уносу у лабораторијски информациони систем, гдје му је додијељен број црвене боје, а наљепница са бар кодом црне боје. Ознака за хитан узорак се преноси на све дијелове узорка и записе који се формирају у процесу испитивања, укључујући извјештај о испитивању.

Хитна испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику су:

1. Комплетна крвна слика,
2. Диференцијална крвна слика,
3. Уреа,
4. Креатинин,
5. Глукоза,
6. CRP,
7. Билирубини,
8. Електролити (K, Na, Cl, Ca),
9. Амилаза,

Болница Бијељина	Страна 3 од 4	Издање:	Важи од:	УП-10-007
		4	2023-06-28	

10. Липаза,
11. AST и ALT,
12. СК и СК-MB,
13. Амилаза у урину,
14. Тропонин HS,
15. Прокалцитонин,
16. β - hCG,
17. Интерлеукин - 6 (IL-6),
18. Гасне анализе,
19. Протромбинско вријеме (INR),
20. Активно парциално тромбoplastинско вријеме (aPTT),
21. Вријеме крварења и вријеме коагулације,
22. Д - димер,
23. Урин.

4.2 Узимање, означавање и тријажа хитних узорка

По евидентирању захтјева лабораторијски техничар пацијента упућује на узимање узорка.

Хитна испитивања имају предност над другим категоријама приоритетних пацијената (труднице, дјеца и слично). На посуду са узорком, поред уобичајене идентификације, додаје се и ознака за хитно испитивање.

Уколико је уз захтјев пацијент донио узорак који је сам узео или му је узет у другој установи, узорак преузима лабораторијски техничар, означава и одмах односи на тријажу.

Лабораторијски техничар врши тријажу узорка који је означен као хитан и одмах прослеђује на испитивање према врсти узорка и захтјеваним испитивањима.

4.3 Испитивање хитних узорка

Запослени који је преузео узорак на рад, исти односи у лабораторију и испитивање спроводи без одлагања. Ознака за хитно испитивање се наноси на све посуде са дијеловима хитног узорка. Уколико апарати за испитивање то предвиђају, активира се опција за хитне узорке како би се на свим исписима приказало да се ради о хитном испитивању. Уколико апарат не посједује овакву опцију или се ради о другачијем начину испитивања, на све записе који настају у поступку, запослени који врши испитивање уноси ознаку за хитно испитивање.

4.4 Информисање подносиоца захтјева и издавање извјештаја о испитивању хитних узорка

Рокови за издавање извјештаја по захтјеву за хитна испитивања дефинисани су у информацијама и упутствима који се обезбјеђују за кориснике.

4.4.1 Служба за хематолошку и биохемијску дијагностику

Извјештај о испитивању за узорке који су означени као хитни, издаје се у року који је утврђен обртним временом за хитна испитивања.

Обртна времена за хитна испитивања (ТАТ - eng. turnaround time) у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику су дефинисана у табели 1.

Табела 1: Обртна времена

Испитивања	Вријеме
------------	---------

Болница Бијељина	Страна 4 од 4	Издање:	Важи од:	УП-10-007
		4	2023-06-28	

Појединачна испитивања (ККС, гликемија, гасне анализе, урин)	10 – 30 минута
Испитивања параметара хемостазе	1 сат
Биохемијска испитивања	1 сат
Имунохемијска испитивања	2 сата

Када пацијент доставља упут у коме је означено хитно испитивање, лабораторијски техничар на пријему обавјештава пацијента о термину када треба да преузме извјештај.

Уколико извјештај касни, подносилац захтјева се обавјештава у складу са одредбама тачке 4.4 упутства УП-10-003: *Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику*. Када се утврде резултати испитивања који представљају алармантне вриједности, поступа се према одредбама упутства УП-10-006: *Поступак у случају алармантних резултата испитивања*.

Након валидације, извјештај је доступан у папирној форми на административним пунктовима за болничке или ванболничке пацијенте у времену предвиђеном за хитна испитивања.

Послије 15h са одјељења се примају само упутнице назначене „хитно“ и раде анализе које су предвиђене као хитне овим упутством.

4.4.2 Служба за микробиологију са паразитологијом

Резултат испитивања, микробиолог телефонски саопштава доктору медицине који је доставио захтјев за испитивање или надлежном клиничару који је у том тренутку на одјељењу. На радној листи узорка микробиолог биљежи датум, вријеме и особу којој је саопштио информације.

5. ПРИЛОЗИ И ОБРАСЦИ

5.1 Прилози

- Нема.

5.2 Обрасци

Образац извјештаја о испитивању и рок за чување записа регулисан је упутством УП-10-133: *Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за микробиологију са паразитологијом*, односно УП-10-003: *Израда и дистрибуција извјештаја о резултатима испитивања у Служби за хематолошку и биохемијску дијагностику*.